

Előterjesztő: Dr. Guláné Bacsó Krisztina
jegyző

Készítette: Kertészné Tátrai Zsuzsanna
Pénzügyi és Vagyongazdálkodási
mb. Osztályvezető

BESZÁMOLÓ

SAJÓSZENTPÉTER VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT ADÓRENDELETEINEK VÉGREHAJTÁSÁRÓL

Sajószentpéter, 2021. november 16.

Tisztelt Képviselő-testület!

Az előző évhez hasonlóan a koronavírus világméretű járvány okozta veszélyhelyzet miatt 2021. évben hatályba lépett törvénymódosítások sem szolgálták a helyi önkormányzati potenciál erősödését a helyi adóztatás területén.

A helyi adóztatási rendszer a lakosság és a vállalkozások teljes körét érintheti, ha az önkormányzati döntéseket helyesen és a települési életkörülményeknek megfelelően gyakorolják. Ebből is következik, hogy az adóztatási hatáskörünk megváltoztatása, csökkentése – többek között:

- a 2021. évi helyi iparüzési adó felezése,
- ideiglenes jellegű iparüzési adó eltörlése,
- a helyi iparüzési adóbevallások állami adóhatóságon keresztül történő kötelező benyújtása,
- a gépjármű adóztatás állami adóhatóság által történő ellátása,
- 2021. évre az adómértékek emelésének tilalma – potenciális finanszírozási forrás csökkenését jelenti, különösen akkor, ha a kieső adóbevétel pótlását a központi költségvetés nem tudja garantálni.

Sajószentpéter Városi Önkormányzat költségvetésében a saját bevételek közel háromnegyede származik helyi és átengedett adóbevételekből. Mindezekből levonható az a következtetés, hogy önkormányzatunk pénzügyi mozgástere egyre inkább beszűkül és a járvány miatti restriktív lépések több pénzt vártak és várnak el az önkormányzatoktól, ami előrevetíti a következő évi adóbevételek tervezhetőségének bizonytalanságát is.

Az adótervezés elsődleges feladata a finanszírozási feltételek olyan kombinációjának kialakítása, amelyek még garantálják a bevételek biztonságát, de nem fékezik a gazdasági teljesítményeket és nem terhelik aránytalanul a lakosságot.

Az adóbevételek tervezése során a helyi építményadó, a magánszemély kommunális adója, a helyi iparüzési adó, és a talajterhelési díj bevételi előirányzatainak meghatározására kerül sor. A tervezés során kiindulási alapként az előző évi teljesítés az irányadó, de a gyorsan változó jogszabályi környezet miatt egyre nehezebb feladatot jelent az előirányzatok pontos megtervezése.

A bekövetkezett és várható változások és a sok bizonytalansági tényező alapján a jelenlegi információink szerint a helyi önkormányzatok hatáskörének és adóbevételeinek elvonása miatt a helyi adók közül **az építményadó és a magánszemélyek kommunális adója jelenthet biztos bevételt az elkövetkezendő években.** Ez a két adónem jellegéből adódóan nem kötődik a vállalkozások gazdasági teljesítményéhez, mivel vagyoni, illetve kommunális típusú adó.

I. A helyi adók

A helyi adóztatás fő célja, hogy az önkormányzatnak olyan forrásai legyenek, amelyből finanszírozhatóak az önkormányzatok kötelező és önként vállalt feladatai, szolgáltatásai, melyek folyamatos, kiegészítő jellegű bevételként jelenjenek meg.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (továbbiakban: Htv.) lehetőséget biztosított az önkormányzatnak, hogy a vállalkozások és magánszemélyek teherviselő képességét mérlegelve, az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan határozza meg.

Az önkormányzatok helyi adó megállapítási jogát azonban bizonyos esetekben a Htv. korlátozza. Egy meghatározott adótárgy (épület, épületrész, telek) vonatkozásában az adóalany csak egyféle adó fizetésére kötelezhető. A vagyoni típusú adók körében az épület, épületrész és a telek utáni adót egységesen, vagy csak tételesen, vagy csak a korrigált forgalmi érték alapján lehet meghatározni. Az önkormányzat nem lépheti túl a törvényben szereplő adómaximumokat, a vállalkozó üzleti célt szolgáló épülete, épületrésze utáni építményadó, telke utáni telekadó és a helyi iparüzési adó megállapítása során. A helyi iparüzési adó

esetén csak egy adómérték alkalmazható. A Htv. 6. § d) pontja szerint az önkormányzat adómegállapítási joga - egyebek mellett - arra is kiterjed, hogy az adómentességeket, adókedvezményeket további mentességekkel, kedvezményekkel kibővítsse. Ez a szabály a vállalkozókra nem alkalmazható.

Sajószentpéter Város közigazgatási területén három helyi adónemre vonatkozóan kerültek adókötelezettségek megállapításra. A vagyoni típusú adók közül az építményadó, a kommunális jellegű adók közül a magánszemélyek kommunális adója, és a helyi iparüzési adó került bevezetésre. Ezenkívül az adóbevételek kis részét képezi a talajterhelési díj, de ennek felhasználása kötött, az ebből származó bevétel a környezetvédelmi alapba kerül és kizárólag a rendeletben meghatározott célokra fordítható.

1. Az építményadó

Az adókötelezettség az önkormányzat illetékessége területén lévő építményekre, így a lakás és a nem lakás céljára szolgáló épületekre, épületrészekre terjed ki. Általánosságban elmondható, hogy 2021. évben építményadó fizetési kötelezettség terhelté azon adóalanyokat, akik vállalkozási célt szolgáló adótárggyal, (építménnyel, épülettel/épületrésszel) rendelkeztek. A nem vállalkozási célt szolgáló építmények mentesülnek az adó alól.

Az adókötelezettség az építmény valamennyi helyiségére kiterjed, annak rendeltetésétől, illetőleg hasznosításától függetlenül. Az adó alanya az, aki a naptári év első napján az építmény tulajdonosa, több tulajdonos esetén a tulajdonosok tulajdoni hányaduk arányában adóalanyok, amennyiben az építményt az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog terheli, az annak gyakorlására jogosult az adó alanya.

Az adó alapja az önkormányzat döntésétől függően lehet:

- az építmény m²-ben számított hasznos alapterülete, vagy
- az építmény korrigált forgalmi értéke, ebben az esetben az adó mértékének felső határa a korrigált forgalmi érték 3,6%-a.

Az adó mértékének felső határa a hasznos alapterület szerinti adózás esetén 1100 Ft/m²/év növelve a valorizálás összegével (2005-től az önkormányzatok a törvényi felső határt az inflációval növelhetik), a valorizált, **maximális adómérték 2021. január 1. napjától 2018 Ft/m².**

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi építményadóról szóló 17/2015. (VIII.28.) rendelete alapján 2019. január 1. napjától az adó mértéke az építmény hasznos alapterülete után 1100 Ft/m²/év. Az elmúlt öt évben az adómérték két alkalommal került emelésre, ami összesen 500 forintos adómérték növekedéshez vezetett.

Mentes az adó alól a vállalkozó üzleti célt szolgáló épülete, épületrésze kivételével a földbe ásott pince, a magánszemély tulajdonában álló lakás, feltéve, ha azt rendeltetésszerűen lakás céljára használják, a magánszemély tulajdonában álló gépjárműtároló, külterületen a magánszemély tulajdonában álló építmény.

Az építményadó vonatkozásában 2021. évben az adózók száma 185 fő, az adótárgyak száma: 256 db, az adóztatott terület: 46.004 m², éves adóelőírás: 50.604.565 forint.

Az építményadó 2021. évi előirányzata a harmadik negyedév végére túlteljesült, köszönhetően annak, hogy a magánszemélyek kommunális adójának bevezetése kapcsán sor került az ingatlan állomány felülvizsgálatára. A felülvizsgálat kiterjedt a nem adóztatott adótárgyak feltárására és az önkormányzati adóhatóság adómegállapítási joga 5 év. Az év hátralévő részében további befizetések a hátralékosoktól várhatóak.

2. Magánszemélyek kommunális adója

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 22/2019. (XI.26.) önkormányzati rendeletével (továbbiakban: Ör.) 2020. január 1-jei hatállyal a magánszemélyek kommunális adójának bevezetéséről döntött. A magánszemélyek kommunális adóját kell fizetni annak a magánszemélynek, aki az önkormányzat illetékességi területén adott év január 1. napján lakás céljára szolgáló építmény tulajdonjogával, nem magánszemély tulajdonában álló lakás bérleti jogával rendelkezik. Amennyiben az adótárgyat az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog (pl. hasznélvezeti jog) terheli, az annak gyakorlására jogosult az adó alanya. Az adót tulajdonuk arányában fizetik a tulajdonosok. Valamennyi tulajdonos által írásban megkötött megállapodásban dönthetnek úgy, hogy csak egyikük vállalja az adó megfizetését.

Az adó mértékének felső határa adótárgyanként, illetőleg lakásbérleti jogonként legfeljebb 17 000 Ft/év, növelve a valorizálás összegével (2005-től az önkormányzatok a törvényi felső határt az inflációval növelhetik), a valorizált, maximális adómérték **2021. január 1. napjától 31.187,4 Ft/adótárgy**.

A magánszemélyek kommunális adója 2020. január 1. napjától 12.000,- Ft/év adómértékkel került bevezetésre Sajószentpéteren.

Az önkormányzati adórendelet értelmében mentes a magánszemélyek kommunális adója alól az a 65. életévet tárgyév január 1-jéig betöltött magánszemély tulajdonos vagy lakásbérelő – ide nem értve a vagyoni értékű jog jogosítottját – aki egyedül vagy kizárólag 65 éven felüli hozzátartozójával lakik életvitelszerűen az adóköteles adótárgyban, és az egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 5-szörösét (2021. évben 142.500 forintot).

A mentességet igénylő adózók adatbejelentései egyedileg kerültek elbírálásra, mivel a rendeletben rögzített 4 mentességi kritériumnak való megfelelést ellenőrizni kell a mentesség megadásához.

2020. évben 420 adóalany kapott teljes vagy részbeni mentességet, melyet minden évben felül kell vizsgálni. 2021. februárjában 409 db adatlap került kiküldésre a mentesség felülvizsgálathoz kapcsolódóan.

Évente egy alkalommal (januárban) a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Edelényi Járási Hivatal Földhivatali Osztályától megkért adózási földkönyv alapján a már adóztatott ingatlanok esetében 2021. évben 195 db értesítés kiadására került sor a 2020. évi tulajdonváltások miatt. Mind az ingatlanszerzésről, mind az elidegenítésről adatbejelentést kell benyújtani.

2021. évben elkezdődött azon adóalanyok felszólítása is, akik 2020. évben a kapott értesítések ellenére adatbejelentési kötelezettségüket nem teljesítették. A felhívásban az adatbejelentési kötelezettség 15 napon belüli teljesítésére szólítottuk fel az adózókat, valamint ennek elmulasztása esetén az alkalmazandó jogkövetkezményekre. Ez egy adótárgy (ingatlan) esetén annyi felhívást jelent, ahány adóalany (tulajdonos, vagyoni értékű jog jogosított) van. Ahhoz, hogy a földkönyvi nyilvántartás alapján az adóalanyokhoz a felhívás eljusson, az alábbi munkafolyamatokat kell elvégezni:

- az adózási földkönyv nyomtatása és sokszorosítása az adóalanyok számának megfelelően,
- az adóalanyok és adótárgyak rögzítése (ingatlanonként valamennyit) az ASP adózási törzsnyilvántartásában a jelenlegi laccímük lekérdezése érdekében. 2020. évben 2358 fővel, 2021. évben további 2.476 fővel bővült az adózási törzsállomány.
- az adózási földkönyveket iktatószámmal kell ellátni, csatolva a 2020. évi előzményeket,
- a kinyert adatok excel táblába történő rögzítését követően, körlevél formában generálásra kerülnek a felhívások.
- a kinyomtatott felhívások iktatás és egy újabb adatbejelentési valamint megállapodás nyomtatvány csatolásával postázásra kerülnek az iratkezelő szakrendszerből tértivevényes formában. **2021. szeptember 1. napjától a hivatalos irat kézbesítési díja 395 Ft-ról 895 Ft-ra emelkedett.** Ami azt jelenti, ha több adóalanyt terhel adatbejelentési kötelezettség egy adótárgy után, akkor annyiszor 895 Ft/ingatlan postaköltséggel kell számolnunk.

2021. novemberében az ingatlanok felülvizsgálata az adózási földkönyv alapján befejeződött, - néhány ingatlannyilvántartási problémával kapcsolatos esetet kivéve - 1250 db felhívás került kiküldésre, kb. 500 felhívás kiküldésre vár.

A felhívás ellenére adatbejelentési kötelezettségüket elmulasztó adózók szankcionálása is folyamatban van, 110 esetben már megtörtént az első körös mulasztási bírság kiszabása. A 110 db 50.000.-Ft összegű mulasztási bírságot kiszabó határozat kézhezvétele után 82 esetben megtörtént az adatbejelentések benyújtása. A szankció ellenére nem teljesítő adózók esetén a 200.000.-Ft a kötelezően alkalmazandó következő bírság tétel. A bírság számlánkra a kommunális adónak köszönhetően 1.400 eFt bevétel folyt be.

Az önkormányzati adóhatóság adómegállapítási joga 5 év, mely azt jelenti, hogy a 2020. évben adatbejelentést be nem nyújtó adózók visszamenőleg 2020. évre is kötelesek a kommunális adókötelezettségük teljesítésére és megfizetésére. A felhívások és bírságolás hatására 425 db olyan határozat került kiadásra, melyben két adóévre történt az adómegállapítás.

A magánszemély kommunális adója vonatkozásában az adóalanyok száma: 3.523 fő, az adótárgyak száma: 3.793 db. A kiadott határozatok alapján jelenleg az éves előírás: 43.847.633 forint. Teljes vagy részbeni (tulajdoni hányadra jutó) mentességet 404 adóalany kapott, amely az éves adóelőírást 4.022.478 forinttal csökkentette.

A 2021. harmadik negyedév végére a teljesítés 40.348.729 forint volt, mely november elejére már meghaladta a 42.000 eFt-ot. Az éves előírást meghaladó teljesítés azon adóalanyok befizetéséből származik, akik idén rendezték az elmúlt két év adóját. A kommunális adóból származó adóbevétel elkülönített adószámlán található és teljes összegben a Képviselő-testület által meghatározott beruházási célra kerül felhasználásra.

3. A helyi iparűzési adó

Az **adó alanya a vállalkozó**. Ebben a tekintetben vállalkozónak minősültek: a gazdasági tevékenységet saját nevében és kockázatára haszonszerzés céljából, üzletszerűen végző, a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott **egyéni vállalkozó**; a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott **mezőgazdasági őstermelő**, feltéve, hogy őstermelői tevékenységéből származó bevétele az adóévben a 600.000 forintot meghaladja; a **jogi személy**, ideértve azt is, ha az felszámolás vagy végelszámolás alatt áll; **egyéni cég, egyéb szervezet**, ideértve azt is, ha az felszámolás vagy végelszámolás alatt áll.

Helyi iparűzési adóban adóköteles az önkormányzat illetékességi területén végzett **vállalkozási tevékenység**. Adóköteles iparűzési tevékenység fogalma alatt a vállalkozó e minőségében végzett nyereség-, illetve jövedelemszerzésre irányuló tevékenysége értendő. A vállalkozó **iparűzési tevékenységet végez** az önkormányzat illetékességi területén, ha ott székhellyel, telephellyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy tevékenységét részben vagy egészben székhelyén (telephelyén) kívül folytatja. Az adókötelezettség az iparűzési tevékenység megkezdésének napjával keletkezik és a tevékenység megszüntetésének napjával szűnik meg.

Iparűzési tevékenység esetén - *a kivételekre is figyelemmel* - az **iparűzési adó alapja** a nettó árbevétel, csökkentve az eladott áruk beszerzési értéke és a közvetített szolgáltatások értéke együttes összegével, az alvállalkozói teljesítések értékével, az anyagköltséggel, az alap kutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés adóévben elszámolt közvetlen költségével.

2016. január 1. napjától a helyi iparűzési adóról szóló 27/2015. (XI.23.) önkormányzati rendelet hatályos. Az iparűzési tevékenység végzése esetén az iparűzési adó mértéke változatlanul 2 %, a törvényi maximumban került megállapításra. Az adórendeletben adómentességi és adókedvezményi szabályozás nincs.

2021. január 1. napjától az ideiglenes jellegű iparűzési adó eltörlésre került.

Az adózói kör összetételéről elmondható, hogy az adózók többsége kisvállalkozó, ezért az adóbevételek jelentős részét néhány nagyobb cég biztosítja. Az adózók száma 781 fő. A 2020. évről benyújtott bevallások alapján a végleges fizetendő adó: 135.128.995 forint.

Az iparüzési adófizetés sajátossága, hogy az adózók az éves bevallás során, minden év május 31-én számolnak el az előző évben március 15-én és szeptember 15-én befizetett előleggel szemben. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a helyi iparüzési adóbevétel tervezése a legbizonytalanabb.

Mindezt az idei évben tovább nehezítették a Kormány által hozott újabb gazdaságvédelmi intézkedések:

- a koronavírus-világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges egyes intézkedésekről szóló 639/2020. (XII.22.) Korm. rendelet értelmében átmeneti jelleggel a felére, 2 % helyett 1 %-ra csökken a 4 milliárd forint árbevétel vagy mérlegfőösszeg alatti kis és középvállalkozások, valamint egyéni vállalkozások 2021. évi iparüzési adója. 2022. május 31-ig benyújtott bevallásokban a mikro-, és kis- és középvállalkozásoknak jár az 1 %-os mértékkel történő adóztatás, *amennyiben ezt a bevallásban majd jelölik.*
- Már bejelentették, hogy 2022. évben is 1 % lesz a helyi iparüzési adó mértéke, de az erre vonatkozó jogszabály még nem jelent meg.
- 2021. évben *az adózók választhattak, hogy már az iparüzési adóelőleg fizetésénél érvényesítik-e vagy sem a biztosított adóelőnyt.* A 640/2020. (XII.22.) Korm. rendelet értelmében az adóalanyoknak legkésőbb 2021. február 25. napjáig lehetett nyilatkozatot tenni a székhely, telephely szerinti önkormányzati adóhatóság számára, ha élni kívánnak a felezés lehetőségével. Azon adóalanyok, akik nyilatkozatot tettek, az adott előleg-fizetési időpontban esedékes - *a Htv. szerint bevallott és a 2021. évben az önkormányzati adórendelet szerinti adómértékkel bevallandó* - adóelőleg 50 százalékát kell az egyes esedékességi időpontokban megfizetni. Az adózói nyilatkozatok alapján az adóelőleg-csökkentés hivatalból, határozathozatal nélkül történt. A beérkezett nyilatkozatok száma: 444 db, adóelőleg felezésre került 278 adózó esetén. A KATA szerinti adózást választó 130 adózó esetén nyilatkozattétel nélkül automatikusan történt a felezés.
- A Kormány a 25 ezer főnél nem nagyobb lakosságú települési önkormányzatokat a 639/2020. (XII.22.) Korm. rendelet rendelkezései szerinti, a 2021. évben kieső iparüzési adóbevételének összegével megegyező összegben kompenzálja. Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 3. mellékletének 6.3 pontja **2021. május 28-i módosításával** kiegészült a szabályozás azzal, hogy az önkormányzati elszámolások jogcímről teljesíthető a kifizetés **a 2021. május 17-i napra vonatkozó adatok** szerint. A támogatás folyósítása két egyenlő részletben június és október hónapban történt, összesen 29.282 eFt összegben.

A fenti intézkedések likviditási helyzetünkre gyakorolt hatása 2022. adóévben a 2021. évi helyi iparüzési adóbevallások benyújtását és feldolgozását követően fog jelentkezni, mivel az adónyilvántartásban nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy 2021. évben minden arra jogosult adózó élt-e az adóelőleg felezésével, vagy csak 2022. május 31-i elszámoláskor fogja igénybe venni a bevallás benyújtásával egyidejűleg. Az is kérdéses, hogy az adóalanyok a felezés miatt keletkező túlfizetések összegének a visszatérítését kérik vagy azt a későbbi fizetési kötelezettségeikre kérik elszámolni.

Ez azt is eredményezheti, hogy a jövő évi májusi elszámolás kapcsán több visszaigénylésre számíthatunk, illetve kevesebb szeptemberi előleg befizetésre.

A helyi iparüzési adó I.-III. negyedévi teljesítése 121.312.101 forint, ami jelenleg 104,94 %-os teljesítést jelent a módosított előirányzathoz képest. Az előirányzat túlteljesítése az alábbi okokra vezethető vissza:

- a vállalkozások gazdasági teljesítménye a vártnál kedvezőbben alakult,
- 2021. május 31. napjával 247 adózónak, összesen 30.400 eFt fizetendő adókülönbözet került előírásra, 181 adózónak 13.200 eFt negatív adókülönbözet került törlésre, melyből az adózók szeptember 30. napjáig mindössze 3.800 eFt-ot igényeltek vissza. **2021. évben kevesebb, mint 4 millió forint visszafizetés történt a vállalkozásoknak a tavalyi több 8 millió forinttal szemben.**
- a 2020. évhez viszonyítva 14.200 eFt-tal több fizetendő adókülönbözet került előírásra és 7.700 eFt-tal kevesebb törlésre.
- a helyi iparüzési adóelőleg-kiegészítési kötelezettség 2020. év decemberében történt eltörlése miatt az adózók 2021. május 31-el fizették meg a teljes adókülönbözetük összegét.

Az év végéig további bevétel a hátralékos adózóktól és a bevallásukat késedelmesen teljesítőktől várható.

II. A gépjárműadó, mint átengedett adóbevételi forrás

2020. évben a 92/2020. (IV.6.) Korm. rendelet 4. §-a az önkormányzatokat eddig megillető gépjárműadó bevétel központi költségvetésbe történő utalását rendelte el.

2021. január 1. napjától a gépjárműadóval kapcsolatos adóhatósági feladatokat az állami adóhatóság látja el. Azonban a 2021. január 1. napját megelőző időszakra eső gépjárműadó ügyekben (hátralék, túlfizetés) továbbra is az önkormányzati adóhatóság az illetékes, de az ebből származó összes bevétel minden hónap 10. napjáig továbbutalásra kerül a Magyar Államkincstár felé.

2021. januárjától megnövekedett a téves befizetések száma, mert sok adóalany a 2021. évi gépjárműadóját az állami adóhatóság helyett az önkormányzati adóhatóság számlájára fizette be. A Magyar Államkincstár iránymutatása szerint a 2021. évi téves befizetések összege nem utalható a Kincstári számlára, a túlfizetésre vonatkozó szabályok szerint kell nyilvántartani és az adózóknak visszafizetni. Míg 2020. évben 10 esetben kellett adótúlfizetés ügyben intézkedni, ezzel szemben 2021. novemberéig több mint 40 alkalommal.

III. Talajterhelési díj

2015. június 1. napjától Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2015. (IV.27.) önkormányzati rendelete szabályozza a talajterhelési díjat. A díj mértéke 1.800.- Ft/m³ a vízfogyasztás után, melyet a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény határoz meg, tehát a díj mértékét nem a Képviselő-testület állapítja meg. Mentés a rákötés évének első napjától a talajterhelési díj megfizetése alól az a kibocsátó, aki a közcsatornára ráköt. 85 %-os talajterhelési díjkedvezmény illeti meg azt a lakossági kibocsátót, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi nettó jövedelem a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének a kétszeresét nem haladja meg. 90 %-os talajterhelési díjkedvezmény illeti meg a kibocsátót, amennyiben a közcsatornára történő rákötést az alábbi tényezők akadályozzák: a) a gerincvezeték kiépült, de bekötővezeték nincs, b) házi szennyvízáttemelő berendezés alkalmazása szükséges, c) akinek az ingatlana csak kerti csappal rendelkezik.

Az új rendelet megalkotásával a kedvezményre, mentességre jogosultak száma jelentősen csökkent. A rendelet csak a közcsatorna hálózatra év közben rákötött adózók számára biztosít adómentességet, ezért az adóalanyok száma a rákötések miatt az előző évhez képest csökkent.

A talajterhelési díj fizetésére köteles adózók száma 2021. évben: 49 fő. Az éves előírt díj: 879.840 forint. A 2021. harmadik negyedévi teljesítés 627.475 Ft, novemberig további befizetések érkeztek 1.079.990 Ft összegben. A talajterhelési díjből származó bevétel felhasználása kötött, a negyedévente befolyt összeg utalása a Környezetvédelmi Alapba történik.

Az alábbi táblázat az előirányzatok és a harmadik negyedévi teljesítés adatait mutatják be.

Előirányzatok alakulása*

(forintban)

Adónem	2021. évi módosított előirányzat	2021. I-III. negyedévi teljesítés	2021. I-III. negyedév teljesítése a módosított előirányzathoz képest, %-ban
Építményadó	43 000 000	55 420 861	128,88
Magánszemélyek kommunális adója	36 370 000	40 348 729	110,93
Iparüzési adó	115 594 726	121 312 101	104,94
Talajterhelési díj	1 000 000	627 475	62,74
Összesen	195 964 726	217 709 166	111,09

*A táblázat a harmadik negyedévi (2021.09.30.) zárás adatai alapján készült.

Követelés és hátralékkezelés

2018. január 1-jétől megváltoztak a követeléskezelésre és végrehajtásra vonatkozó szabályok. Az önkormányzati adóhatósági végrehajtásnál alkalmazandó jogszabályok:

- az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (Avt.),
- az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (Air.),
- az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.),
- a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.).

E jogszabályok, illetve egyéb törvények alapján az adóhatóság hatáskörébe tartozik az adótartozás beszedése, egyes adók módjára behajtandó köztartozás végrehajtása. Ennek során az adóhatóság egyrészt az általa nyilvántartott adók és ezekhez kapcsolódó szankciók (*késedelmi pótlék, bírságok*) vonatkozásában hivatalból, másrészt jogszabályi rendelkezés alapján külső megkeresésekre folytat végrehajtást.

Az adóhatósági végrehajtás során végrehajtható okirat: a fizetési kötelezettséget megállapító, véglegessé vált hatósági döntés, az önadózás esetén a fizetendő adót, adóelőleget, adóelőleg kiegészítést tartalmazó bevallás, az adózóval közölt adóhatósági adómegállapítás, az adók módjára behajtandó köztartozás esetén a behajtást kérő megkeresése. Az okirat végrehajthatóságához külön intézkedésre nincs szükség. A tartozás után felszámított pótlék, kamat, a végrehajtási költségátalány és költségminimum az adótartozásra vonatkozó végrehajtható okirat alapján hajtható végre.

A végrehajtási eljárások alkalmával végrehajtási költség is előírásra kerül. A megváltozott jogszabályi követelmények miatt erről nem kell külön végzésben rendelkezni, hanem a végrehajtási cselekmény foganatosításával egyidejűleg kiszabandó, az önkormányzati adóhatóságnak csak utólagos tájékoztatási kötelezettsége van ezzel kapcsolatban.

A végrehajtási eljárást az önkormányzati adóhatóság akkor indítja meg, ha az adós a jogerős végrehajtható okiraton alapuló tartozását esedékességgkor nem fizette meg a fizetési felhívás ellenére.

Az adó-végrehajtásban a végrehajtási cselekmények sorrendje nem kötött, akár egyszerre több végrehajtási cselekmény is foganatosítható. A hatósági átutalási megbízás, jövedelem letiltás kibocsátására, továbbá a vagyonfeltárás eredményétől, valamint az adótartozás összegétől függően a nyilvántartás (*gépjármű-, cég-, ingatlan-nyilvántartás*) alapján történő foglalásra általában egy időben, vagy egymást követően rövid időtartamon belül is sor kerülhet. Azon cselekmények foganatosítása indokolt, amely gyors és hatékony, költségkímélő eszköznek látszik az adóhatóság követelésének megtérülésére, valamint az arányosság elvének figyelembe vételével az adósra nézve a legkisebb mértékű korlátozással jár.

A hátralék és a követeléskezelés egyre fontosabb részét képezi az adóigazgatási munkának. Az adóhatóság feladatait két jól elkülönülő részre, a hátralékkezelésre, valamint a tényleges végrehajtási cselekmények foganatosítására lehet megbontani. Adóhatóságunk a humánus megoldások elkötelezett híve, így egyetlen tartozás esetében sem intézkedett úgy, hogy előtte ne tájékoztatta volna az adózót arról, hogy már esedékes hátraléka van. Egyben lehetőséget teremtett arra, hogy a hátralékkal rendelkező adós tartozását önkéntesen rendezze, illetve átütemezést kérjen. Az elmúlt évek során kialakított következetes gyakorlatnak megfelelően az önkormányzati adóhatóság az átütemezés során azt az elvet követi, hogy sem adó-, sem bírság-, sem pótlékbevételetről nem mond le, illetve a tartozásnak az adott költségvetési év során rendeződnie kell.

2018. január 1. napjától az önkormányzatnak törvényi kötelezettsége az elektronikus kapcsolattartás az egyéni és társas vállalkozásokkal. Az elektronikus kapcsolattartás azt jelenti, hogy az önkormányzati adóhatóság hivatalos iratokat az egyéni vállalkozások esetén az ügyfélkapura, a cégek esetében a cégkapura küldi meg. Mindezekre tekintettel az adózóknak és képviselőiknek különös figyelmet kell fordítani arra, hogy elektronikus tárhelyüket rendszeresen figyelemmel kísérik. Az előző évhez hasonlóan az idei év tapasztalata alapján is elmondható, hogy az adózók 1/3-a az elektronikus megküldött fizetési felhívást nem töltötte le. **Az elektronikus kapcsolattartás negyedik évében még mindig nem fordítanak kellő**

figyelmet az adózók és képviselőik az ügyfélkapura, a cégkapura érkező küldeményeik letöltésére, ezért az önkormányzati adóhatóságnak több végrehajtási intézkedést kell foganatosítania a hátralékok behajtása érdekében.

Az adóhatóság alapvető célkitűzése a hátralék növekedési ütemének lassítása, illetve megállítása a hátralékkezelési és végrehajtási eljárások hatékony, eredményes és lehetőség szerint gyors alkalmazásával. Ennek érdekében az önkormányzati adóhatóság rendszer-hozzáféréseket igényelt:

- a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőtől elektronikus úton egy nap alatt szerzi be a hátralékos munkaviszonyára vonatkozó adatokat, mely a munkabér letiltás foganatosítást teszi gyorsabbá,
- illetve a Belügyminisztérium járműnyilvántartásához való hozzáféréssel naprakész információkkal rendelkezik a hátralékos gépjármű tulajdonjogáról, amit a gépjármű foglалás során hasznosít,
- jogszabály lehetőséget biztosít évente egy alkalommal az Edelényi Járási Hivatal Földhivatali Osztályától az Adózási Földkönyv megkérésére, mely alapján Sajószentpéter illetékességi területén lévő valamennyi ingatlanról információkkal rendelkezünk.

Mindezek hatására a végrehajtási eljárások eredményesebbé váltak, kisebb költséggel, lényegesen rövidebb idő alatt nagyobb hatékonysággal folytathatók le.

Az alábbiakban részletezésre kerül a helyi és átengedett adók hátralék állománya, mely magában foglalja a behajthatatlan követeléseket is, melyek a következők:

- már elhunyt adózók tartozásai (113 fő): 1.044.171 forint
- folyamatban lévő felszámolás vagy felszámolási eljárás eredményeként megszűnt vállalkozások, melyek a bejelentett hitelezői igény ellenére nem folytak be (18 db): 8.071.692 forint
- kényszertörlesztés alatt lévő, a bejelentett igény ellenére meg nem térült (9 db): 1.448.360 forint
- végelszámolás alatt lévő vállalkozás, a bejelentett igény ellenére (4 db): 407.135 forint
- végrehajtási eljárás eredménytelenül zárult (14 db): 25.808.647 forint.

A hátralékállomány valós nagyságát ezek a tételek torzítják, mert a jelenleg hatályos jogszabályok miatt behajthatatlanság címén nem törölhetőek, csak az elévülési idő leteltét követően.

Helyi és átengedett adóbevételek végrehajtása

A helyi adók és a gépjárműadó esetében azon adózók, akik adófizetési kötelezettségüket határidőben nem rendezték, fizetési felhívást kaptak. 2021. évben 1.401 db fizetési felhívás kibocsátására került sor, melyből 987 db postai úton és 414 db elektronikus úton került megküldésre a hátralékosok részére.

A fizetési felhívások eredményeként 2021 novemberéig további befizetések érkeztek valamennyi adónem esetében:

- építményadó: 1.154.728 forint
- magánszemélyek kommunális adója: 1.487.795 forint
- iparűzési adó: 2.259.747 forint
- talajterhelési díj: 1.079.990 forint.

A végrehajtási eljárások megindítása folyamatban van, melynek hatására számottevő bevétel növekedés már nem várható.

Az alábbi táblázat a 2021. évi adóelőírásokhoz képest viszonyítva mutatja be a fennálló hátralék nagyságát. *A kintlévőségek oszlop mutatja a hátralék állomány nagyságát, de ez magában foglalja a behajthatatlan követeléseket is. A kintlévőségek valós állománya 26.693.747,- Ft, mely az összes helyesbített tartozásnak mindössze a 7,91 %-át teszi ki.*

Az összes helyesbített tartozás magában foglalja a 2020. évről áthúzódó hátralékokat és a 2021. folyó évi összes előírást.

A záró hátralék tartalmazza a 2021.09.30. napján fennálló összes hátralékokat.

Az összes hátralék oszlop magában foglalja a nem esedékes (fizetési határidő még nem járt le) tartozásokat is. A helyi iparűzési adónál, szereplő nem esedékes összeg az adóalanyok 2022. március 15-i előleg előírása.

Kintlévőség az adóelőíráshoz képest a III. negyedéves zárási összesítő adatai alapján 2021. 09. 30-i állapot szerint:

(forintban)

Adónem	Összes helyesbített tartozás	Befizetés múlt évi és folyó évi előírásra csökkentve a túlfizetéssel	Záró hátralék		Kintlévőség	
			összes	ebből nem esedékes	összes	ebből behajthatatlan
Építményadó	91 601 736	53 665 380	37 936 356	2 659 311	35 277 045	31 601 353
Magánszemélyek kommunális adója	43 341 342	39 114 968	4 226 374	885 000	3 341 374	148 001
Iparűzési adó	191 881 268	109 076 042	82 805 226	67 411 723	15 393 503	4 445 763
Gépjárműadó (40%)	8 298 957	296 114	8 002 843	0	8 002 843	383 828
Talajterhelési díj	2 048 297	589 310	1 458 987	0	1 458 987	201 060
Összesen	337 171 600	202 741 814	134 429 786	70 956 034	63 473 752	36 780 005

Kérem a Képviselő-testületet, hogy az adórendeletek végrehajtásáról szóló beszámolót elfogadni szíveskedjen.

Sajószentpéter, 2021. november 16.

**Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2021. (XI. 25.) határozata
Sajószentpéter Városi Önkormányzat adórendeleteinek végrehajtásáról szóló beszámoló
elfogadásáról**

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a beszámolót és az alábbi döntést hozta:

A Képviselő-testület az adórendeletek végrehajtásáról szóló beszámolót elfogadja.

Felelős: Jegyző

Határidő: azonnal